

DEĞERLENDİRMELER

Demirci, Kerim (2013), *Türkoloji İçin Dilbilim-Konular, Kavramlar, Teoriler*, Ankara: Anı Yayıncılık, 210 s.

Hülya UYSAL*

Türkiye’de dil araştırmacıları tarafından dilbilime giriş konularını ele alan çeşitli kaynaklar yayımlanmıştır. Emel Huber, Osman Toklu, Zeynel Kiran ve Ayşe (Eziler) Kiran’ın hazırladığı *Dilbilime Giriş* adlı kitaplar, bu tür kaynaklar arasında yer almaktadır. Bu gibi eserlerde, konular ele alınırken konuyu pekiştirmek amacıyla hem Türkçeden hem de yabancı dillerden de çeşitli örnekler sunulmuştur. Bu tarzda hazırlanan kaynaklar *ders kitabı* (textbook) olma özelliği taşımaktadır.

Yukarıda adı geçen eserler dışında, *Dilbilime Giriş* niteliği taşıyan bir başka eser de Kerim Demirci tarafından hazırlanmıştır. Pamukkale Üniversitesi / Eğitim Fakültesinde Doç. Dr. unvanıyla akademik çalışmalarını devam ettiren Demirci, dilbilim ve dilbilgisi dersleri vermektedir. Demirci’nin *Türkoloji İçin Dilbilim - Konular, Kavramlar, Teoriler* adlı eseri, üniversitelerin *Türk Dili ve Edebiyatı* ile *Türkçe Öğretmenliği* bölümü öğrencilerine yönelik olarak hazırlanmış ve eserin genel çerçevesi Türkoloji çalışmalarında dilbilim alt yapısının gerekliliği üzerine çizilmiştir.

Dilbilim ve *Türkoloji* terimlerinin anlamsal sunumları ve sınırlılıkları çeşitli kaynaklarda şöyle belirlenmiştir:

“**dilbilim** (*linguistics*), kendine özgü yöntemlerle genel olarak dil olayını, özel olarak da doğal dilleri yapıları, işleyişleri, süre içindeki değişimleri, vb. açısından inceleyen insan bilimi. İnsan bilimlerinin en gelişmiş sayılan dilbilim, günümüzde sözlü dile öncelik tanıyan, hem tümdengelimli, hem tümevarımlı yaklaşımlar içeren, yalnız gözlemlere, nesnel bakış açılarına dayanan, betimleyici ve / ya da açıklayıcı bir dal özelliği taşır. Bu nitelikleriyle kuralcı ve buyurucu geleneksel

* Arş. Gör., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
E-Posta: uysalh@ankara.edu.tr

dilbilgisinden, doğrulanamayan varsayımlara yer veren uygulamalardan, yazılı belgelerle yazınsal değerlere üstünlük tanıyan betikbilimden ayrılır.” (Vardar 2002: 73).

“**Türkoloji** (eski ter. *Türkiyat*; Fr. *Turcologie*, Alm. *Turkologie*, İng. Turcology), Türklerle ve özellikle Türk dil ve diyalektleriyle uğraşan bilim koluna verilen ad. Bu ad yerine Türklük bilgisi karşılığı önerilmiştir (Reşit Rahmeti Arat).” (Eren 1998: 23). Ancak *Türkoloji* adı yerine daha çok *Türklük bilimi* karşılığı kullanılmaktadır.

Terimlerin tanımlarından, dilbilimin araştırma yelpazesinin geniş olduğu ve çeşitli dillerin farklı açılardan ele alındığı, Türkolojinin inceleme alanının ise Türk dil ve diyalektleri ile sınırlı olduğu görülmektedir. Ancak dil içi ve diller arası karşılaştırmalı çalışmaların yapılabilmesi, *mutlak* (absolute universal) ve *göreceli evrencelerin* (relative universal) belirlenebilmesi için dilbilimin evrensel yaklaşımlarının bilinmesi gerekmektedir. Türkologlar da Türk dil ve diyalektlerini analiz etme noktasında dilbilimin ortaya koyduğu teorilere başvurmalıdır. Genellikle tarihî metin çalışan Türkiye Türkologlarının, Türk dilinin tarihî dönemlerine ait metinleri modern dilbilimin teorileri ve bulguları ışığında yeniden değerlendirmesi gerekmektedir. Bütün bu gereklilikler, Türkoloji çalışmalarında sağlam temellere dayandırılacak olan akademik çalışmaların ortaya konulabilmesi için dilbilime ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Modern dilbilim, yapılacak yeni çalışmalara yeni bir bakış açısı kazandıracak ve böylece evrensel dilbilgisi değerlerine ulaşılacaktır.

Söz konusu bu eser de bundan sonra akademik çalışmalar yürütecek yeni araştırmacıların yönlendirilmesinde ve bu araştırmacılara dilbilim alt yapısı kazandırılabilmesinde faydalı olacak bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Eser, **dillerin doğuşu ile ilgili teoriler, göstergibilim ve dilbilim ilişkisi, dilbilimin alt başlıkları (ses bilgisi, sesbilim, morfoloji, köken bilgisi ve halk etimolojisi, leksikoloji, leksikografi, sentaks, semantik, söylem analizi, metin dilbilim, pragmatik, toplumsal dilbilim, tarihsel dilbilim, psikolojik dilbilim, davranışsal dilbilim, uygulamalı dilbilim, bilgisayarlı dilbilim)** gibi ana başlıklardan ve çeşitli alt başlıklardan oluşmaktadır.

Anlatım biçimi açısından bir değerlendirme yapıldığında eserin dilinin açık, anlaşılır ve sade olduğu görülmektedir. Konular işlenirken yapılan benzetmeler, verilen örnekler ise giriş kitabı olma özelliği taşıyan eseri anlatım açısından sıkıcı olmaktan kurtarmış ve soyut konuların daha somut hale gelmesini sağlamıştır. Böylece öğrencilerin konuyu kavramaları,

içselleştirmeleri kolaylaşmış ve konuların anlaşılabilirlik düzeyi artırılmıştır. Doğal olarak bu durum, öğrenilen bilgilerin kalıcılığında da etkili olacaktır.

Eserin yeniden yayımlanma sürecinde ise dikkatle üzerinde durulması gereken bazı noktalar bulunmaktadır:

1. Konuya Uygun Düşmeyen Örnekler

- “Dil dışı gösterge türleri” başlığı altında *indeks* “*belirti*” konusu işlenirken çeşitli örneklere yer verilmiştir. *Belirti* türü göstergelerde *gösteren* ile *gösterilen* arasında fiziksel bir bağın varlığından söz edilmektedir. Verilen örnekler arasında *gösteren: direk*, *gösterilen: gemi* de yer almaktadır. Acaba *direk* göstereni her zaman *gemi* gösterilenini mi işaret etmektedir? Söz konusu birimler arasında *ateşlenme*'nin *hastalık*'ı gösterdiği gibi bir ilişki bulunmakta mıdır? Başka bir deyişle *direk* göstereni ile sadece *gemi* gösterileni mi kastedilmektedir? *Bağlama* (context) göre bir değerlendirme yapılacak olursa, denizde yüzen bir geminin sadece direğinin çok uzakta bulunan bir kişi tarafından görülmesi durumunda, geminin varlığından ve buna bağlı olarak da *nedenli gösterge* kavramından söz edilebilir. Ancak bağlam dışı bir değerlendirme yapılacak olursa da *direk* göstereninin *bayrak*, *telefon*, *telgraf*, *elektrik direkleri* gibi direkleri de işaret edebileceği görülmektedir. *Belirtide* gösteren ile gösterilen arasındaki ilişki nedenlidir. Söz konusu örnekte böyle nedenli bir ilişkiden bahsedilemez. Bu yüzden de verilen örneğin konuya uygun düşebilmesi için örnekle ilgili gerekli açıklamalar yapılmalıdır.

- “Alt sesbirim” konusu ele alınırken de konuyla ilgili olarak çeşitli örneklere yer verilmiştir:

sigara-cigara s=c

pişirmek-bişirmek p=b

kaymak-gaymak k=g

parmak-barnak p=b ve m=n

Konya-Gonya k=g vs.

Yukarıda yer alan örnekler *alt sesbirim* konusu için uygun düşmemektedir. Çünkü *alt sesbirim* / *alt ses* kavramıyla “Aynı sesbirimin duyulabilir, fakat anlam ayırımına yol açmayan farklı gerçekleştirmeleri; örn. Türkçede *ne* sözcüğünde dişil genizsil [n], *banka* sözcüğünde gırtlaksıl genizsil [ŋ], *yenge* sözcüğünde damaksıl genizsil [ɲ] olmak üzere /n/ sesbiriminin farklı altsesleri gerçekleşmektedir.” (İmer vd. 2011: 23-24) açıklaması kastedilmektedir. Yukarıda yer verilen seslerin (s=c, p=b, k=g,

p=b, m=n, k=g) birbirinden tamamen farklı olduğu ve *alt sesbirim* olma özelliği taşımadığı görülmektedir. Söz konusu örnekler, **diyalektoloji** (lehçebilim) alanının konusu olup sözcüklerde ses boyutunda görülen yöresel farklılıkları göstermektedir. Buna bağlı olarak konuya uygunluk gösteren örneklerin verilmesi gerekmektedir.

2. Yabancı Terimler İçin Uygun Olmayan Türkçe Karşılıklar

Dil dışı gösterge türleri başlığı altında ele alınan konulardan biri de *ikon*'dur. *İkon* terimine karşılık olarak Türkçe 'resimcik' önerilmiştir. Demirci, kitabında bu konuyu anlatırken "ikonik göstergelerde gösteren durumundaki resim ile gösterilen arasında benzerlik bulunduğunu" söylemiştir. Trafik işaretlerinin çoğunun ve restoran işaretlerinin (çatal, bıçak, kaşık, tabak resmi) bu tür ikonik gösterge olarak nitelendirildiğini belirtmiştir. *Kurukafa* ve *kemiklerin ikonik olarak ölüm tehlikesini* gösterdiğini de dile getirmiştir. Konu anlatımında daha pek çok örneğe yer verilmiştir. Ancak 'resimcik' terimi *ikon* terimini tam anlamıyla karşılamamakta ve dar bir sınır çizmektedir. *İkon* kavramı için önerilen bir diğer Türkçe terim "**görüntüsel göstergedir**". Bu terimin sınırları 'resimcik' terimine göre daha geniştir. *Görüntüsel gösterge* teriminin kapsamı içinde *fotoğraf*, *resim*, *karikatür* göstergeleri yer almaktadır. Buradan hareketle, başlığın *ikon* 'görüntüsel gösterge' biçiminde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Çünkü *fotoğraf* ya da *karikatürün* resim olarak nitelendirilmesi doğru değildir.

3. Konu Başlığı ve İçerik Örtüşmezliği

Demirci, kitabında "Enklitik nedir?" konusunu işlerken söz konusu terimle ilgili olarak şu bilgilere yer vermiştir:

"Enklitik, dilde türünü tam olarak belirleyememiş morfolojik veya leksikal varlıklardır. Türkçede ne tam ek ne de tam kök olan, öte yandan hem ek gibi hem de kök gibi davranabilen birimler vardır. Bunlar büyük ölçüde ara bir tür olan enklitiklerdir."

Yukarıda yer alan açıklamalar, *enklitik=artbiçimce* kavramına ilişkin değildir. *Clitic* yani daha üst bir başlık olan *biçimce*'ye (**biçimce** (clitic) *biçimbilim* Sözcüğü andıran ancak yapısal olarak, özellikle sesbilimsel özellikleri bakımından, bağımlı biçimbirim gibi başka bir birime bağımlı olan ve tek başına kullanılmayan biçim. Sözcük önüne eklenene önbiçimce (proclitic), sonuna eklenene artbiçimce (enclitic) denir; örn. Türkçede soru yapılarında kullanılan *mi* bir artbiçimcedir, *geliyor musun*, *gittin mi?* (İmer vd. 2011: 53)) ilişkindir.

Enklitik=artbiçimce konusu, *clitic=biçimce* konusunun alt başlıklarından birini oluşturmaktadır.

Görüldüğü üzere eserde *önbiçimce* (proclitic) ile ilgili de herhangi bir açıklamaya ve örneğe yer verilmemiştir. Türkçede *önbiçimce* (proclitic) olmamakla birlikte konu, genel dilbilim açısından ele alınmalı ve diğer dillerden örnekler verilmeliydi.

Bu konu, başlıkları ve alt başlıkları açısından aşağıdaki gibi yeniden düzenlenmeli ve her bir başlık Türkçe ve diğer dillerden örneklerle zenginleştirilmelidir.

1. BİÇİMCE (CLITIC) NEDİR?

1.1. Artbiçimce (enklitik)

1.2. Önbiçimce (proclitic)

4. Teorik Bilgi ve Örnekendirme

“Zaman, Kip, Görünüş ve Kılınış Meselesi” konusu ele alınırken teorik bilgi sunulduğu, ancak bazı konularla ilgili çok az örneğe yer verildiği, bazı konularla ilgili olarak da örnek verilmediği görülmektedir. Mesela kılınış bölümünde *istek* teriminden söz edilmiş ancak hiçbir örneğe yer verilmemiştir. Konunun daha iyi anlaşılabilmesi için teorik bilginin örneklerle desteklenmesi gerekmektedir.

“Eksilti, Boşluk ve İz” başlıklı konu işlenirken kuramsal bilgidен sonra örneklere yer verilmiştir. Verilen örneklerin *ellipsis*, *boşluk*, *iz* ve *sıfır morfemi* gösterdiği söylenmiştir. Ancak hangi örneğin hangi başlık altında değerlendirilmesi gerektiği belirtilmemiştir. Yani bu örneklerin yanına, hangi durum için seçildiği konusunda bilgi verilse iyi olurdu.

- Bugün hava soğuk Ø. (Ø: -tur).

Bugün hava soğuktur → **sıfır biçimbirim (zero morph)**,

- Beni seviyor musun?

Evet. Ø Ø

Evet. Seni seviyorum. (Ø:seni seviyorum.) → **eksilti (ellipsis) vb.**

Öğrenciler konuları örneklerle pekiştirecekleri ve konular arasındaki farklılıkları örnekler vasıtasıyla daha iyi kavrayacakları için hangi örneğin hangi konuya ait olduğu belirtilmelidir. Aksi halde konunun içselleştirilmesi beklenemez.

5. Konu Başlıklarında Dil Seçimi

Eserde yer verilen konu başlıklarından biri de “**Wild Child Meselesi**” dir. Metin içerisinde “wild child” için Türkçe “yabani çocuk” öbeği karşılık gösterilmiştir. Ancak konu başlığının bir kısmının İngilizce bir kısmının ise Türkçe olduğu görülmektedir. Yabancı bir kavram için Türkçe karşılık önerilmişse ve bu önerilen karşılık söz konusu kavramı karşılar nitelikteyse Türkçe kavram ve terimlerden oluşan başlıklar oluşturulmalıdır. Konu başlığı, “Yabani Çocuk Meselesi / Sorunu” biçiminde yeniden düzenlense daha iyi olur. Eğer istenilirse Türkçe başlığın yanına İngilizcesi de konulabilir.

Konu başlıkları tamamen İngilizce olan örnekler de bulunmaktadır. Kitap Türkçe yazıldığı için ve öğrencilerin konuyu daha iyi kavramaları için bu başlıkların Türkçeleştirilmesi gerekmektedir. İstenilmesi durumunda yanına bu başlıkların İngilizce biçimleri eklenilebilir. Sözü edilen türden başlıklar ve bu başlıklar için tarafımızdan yazılması önerilen Türkçe karşılıklar şöyledir:

ESERDE YER ALAN BAŞLIKLAR	ÖNERİLEN TÜRKÇE KARŞILIKLAR
lingua ve parole	dil ve söz
sentagma ve paradigma	doğrusal / yatay ve dikey ilişki
kompetans	edinç
leksikalizasyon	sözlükselleşme
pragmatik	kullanımbilim¹, edimbilim
isogloss	lehçe sınır çizgisi
lingua franka	geçer dil, geçerli dil, ortak iletişim dili, ortak dil
pidgin	karma dil, kırma dil
kreyol	kırma anadili

¹ *Pragmatik* için *kullanımbilim* karşılığı tercih edilmelidir. Çünkü bu terim, konuşucunun dili nasıl kullandığını ve söyledikleriyle neyi kastettiğini anlatmaktadır. Bu alanda dil, kullanıcı açısından ele alınmakta ve bağlamla ilgili konulara yoğunluk verilmektedir.

6. Konu Anlatımında Yer Verilmesi ve Üzerinde Durulması Gereken Kavramlar

“Parçalarüstü Ses Bilgisi” konusu işlenirken *süre, kavşak, durak* kavramlarına da değinilmeli ve örneklendirme yoluna gidilmelidir. *Prosodi* terimine karşılık olarak önerilen Türkçe *paçalarüstü ses bilgisi* teriminin yanında *bürün, bürünbilim* terimlerinin kullanıldığına dair de not düşülmelidir. Bunun yanında aynı konu işlenirken *ezgi türlerinden* (süren ezgi, biten ezgi, soru ezgisi) de kısaca bahsedilmeli ve konuyla ilgili birkaç örnek verilmelidir.

“Metin Dilbilim” konusu hakkında bilgi verilirken *öngönderim, artgönderim, gönderim araçları* gibi kavramlara ve *metin tipleri* konusuna kısaca da olsa değinilip bu konuların örneklendirilmesi gerekmektedir.

7. Terimlerle Karşılanabilecek İfadeler

Terim karşılığı olmasına rağmen konu anlatımlarında daha uzun bir biçimde dile getirilen ifadeler bulunmaktadır:

Diller arasında **seyahat etmiş olan kelimeler** → **gezgin sözcükler (Wanderword)**

Daha çok cümledeki zamir veya zamirsel temsil görevi olan unsurlarla **onların referansta bulunduğu** (coindexed) kelime grupları...→ **eşdizinli (coindexed)**

8. Esere Eklenmesi Gereken Konu Başlıkları

“Başlıca Kelime Yapma Yolları” başlığı altında *kayma* (conversion) konusuna da değinilmeliydi. Çünkü Türkçede bir sözcük herhangi bir biçimbilimsel değişime uğramadan kategorisini / ulamını değiştirebilmektedir. *Güzel* sözcüğünün hem **sıfat** hem de **belirteç** hem de **ad** olarak kullanılabilmesi, bu duruma örnek gösterilebilir:

- Parkta uzun, kıvrırcık saçlı, **güzel** bir kız gördüm (sıfat).

Annem, yemekleri çok **güzel** yapar (belirteç).

Dün bizim evin önünden bir **güzel** geçti (ad).

Eserde dilbilimin *ses bilgisi, ses bilim, morfoloji, leksikoloji, semantik, sentaks, metin dilbilim* vb. alt alanlarına ilişkin bilgi verilmiştir. Bu konuların yanında “çeviri sorunlarını ele alan, bir çeviri kuramı aracılığıyla olguları değerlendirmeye, sorunlara çözüm getirmeye çalışan, dilbilimin yanı sıra göstergebilim, edimbilim, yorumbilim vb. dalların katkılarından da yararlanan karma nitelikli ve oluşum içinde bulunan dal” (Vardar 2002: 60)

olarak nitelendirilen **çeviribilim** (science of translation) alanına da yer verilmeliydi. Çünkü farklı dillerdeki akademik çalışmaların takip edilebilmesi ve yeni bilgilerin Türkçeye aktarılabilmesi çeviri yöntemiyle mümkün olmaktadır. Bilgilerin doğru aktarılabilmesi için de çeviribilim alanına, kuramlarına hakim olmak gerekmektedir. Buna bağlı olarak geleceğin yeni araştırmacıları olacak olan öğrenciler bu konu hakkında bilgilendirilmeli ve bilinçlendirilmelidir.

9. Yabancı Terimlerin Yazımında İkilik

Konu içerisinde yer alan bazı terimlerin İngilizce karşılığı, İngilizcedeki orijinal biçimiyle yazılırken bazıları ise yabancı sözcüğün Türkçe sesletimiyle yazılmıştır:

- Toplumsal kabul (konvansiyon) < convention
Doğrusal (sentagmatik) < syntagmatic
- Aynı anda var olma (coexistence)
Bağlımlı biçimbirim (bound morpheme)

Yukarıda yer alan örneklerden de görüldüğü üzere Türkçe terimlere karşılık gösterilen yabancı terimlerin belirtilmesiyle ilgili olarak yazım açısından bir ikilik söz konusudur. Bu ikiliğin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Başka bir deyişle ya bütün yabancı terimler o dildeki orijinal biçimiyle yazılmalı ya da söz konusu yabancı sözcüğün Türkçe sesletimine uydurulmuş biçimiyle belirtilmelidir.

10. Konu Başlıklarında Uyumsuzluk

“Dilbilimin alt başlıkları” konusu işlenirken başlıklarda terimlerin tercih edilişi açısından bir farklılık söz konusudur. Örneğin *fonoloji*'ye karşılık olarak *sesbilim*, *fonetik*'e karşılık olarak *ses bilgisi* terimleri kullanılmıştır. Dilbilimin alt dallarından biri olan ve bundan sonra gelmesi beklenen başlık *biçimbilim* ya da *biçim bilgisi* olması gerekirken başlığın *morfoloji* biçiminde oluşturulduğu görülmektedir. Aynı durum diğer alt başlıklar için de geçerlidir. Kısacası konu başlık ve alt başlıkları belirlenirken terim tercihi açısından bir örtüşme, uygunluk gerekmektedir.

11. Konu Akışı

“Anlam Değişmeleri Nasıl Olur?” başlığından sonra *yan anlam*, *mecaz anlam*, *zıt anlam* konularına yer verilmeden önce *anlam iyileşmesi*, *anlam kötüleşmesi*, *anlam daralması*, *anlam genişlemesi* konuları ele alınmalıydı. Çünkü *yan anlam*, *mecaz anlam* vb. gibi konular *sözcükte anlam türleri* başlığı altında değerlendirilmelidir.

12. Yazım ve Noktalama

Eser, sözcüklerin yazımı ve noktalama açısından yeniden gözden geçirilmelidir:

- çok kaynak **terorisi** (s.1),
- gösteren: **kımızı**, gösterilen: tehlike (s.12),
- milli** (s.13),
- herbir** kelime, **herbir** gösterge (s.19),
- bol örnekle **dilbilgisine** boğmaya... (s.20),
- fizyoljik** olan, **söleyiş** ses bilgisi (s.21),
- fololojik** özellik (s.24)
- anlatmayaçalıştık** (s. 28),
- i **fenemi**, parçalarüstü **serbilgisi** (s.29),
- eksilti*, **boçluk** ve *iz* terimleri (s.82),
- Eski Yunanda'da (s.6),
- Lesikalizasyon (doğru biçim: leksikalizasyon, s. 44) vb.

13. Anlatım Bozukluğu

Eserdeki bazı tümceler dilbilgisel açıdan kabul edilemez niteliktedir. Tümcelerdeki anlatım bozukluklarının giderilmesi gerekmektedir:

- Yaska, *Nirukta* adlı eserinde kökenbilgisi (etimoloji) **üzerine durarak** kelime türleri ve kelimelerin anlamlarıyla ilgilenmiştir (s.6).
- Eski Yunan'da da dil konusu bazı filozofların önemle **üzerine durduğu** bir konu olmuştur (s.6).

Yukarıda yer alan örnekler, **üye yapısı** açısından değerlendirildiğinde **dur-** eyleminin **üzeri** sözcüğüne –e yönelme durumu ekini yüklediğini göstermektedir. Ancak **dur-** eylemi iki üyeden oluşmaktadır: **birinin / bir şey üzerinde** durması. Dolayısıyla, **dur-** eyleminin **üzeri** sözcüğüne yükleyeceği ad durum eki, bulunma durumunu (**+de**) işaretlemelidir.

- Ayrıca önsözde belirtildiği gibi kitabımızı okuyucuyu bol örnekle dilbilgisine boğmaya yönelik değil dilbilgisini dilbilimsel temellerle kavramaya yönelik olarak **hazırlanmaya** gayret ettik (s.20) vb.

Tümcede yer alan hazırlanmaya sözcüğündeki **dönüştürme çatı eki**'nin kaldırılması durumunda anlatım bozukluğunun önüne geçilecektir.

14. Diğer Eklemeler

“Konuşma Dili ve Yazı Dili Farkı” konusu ele alınırken konuşma dilinde *jest* ve *mimiklere* başvurularak anlatıma güç katıldığı ancak yazı dilinde böyle bir olanağın bulunmadığı, bu açıdan yazı dilinin konuşma diline oranla daha zayıf kaldığı da belirtilmeliydi.

İçerik açısından bir bütün olarak değerlendirilecek olursa, dilbilim alt yapısı olmayanların bile anlayabileceği ölçüde düzenlenmesi sebebiyle eserin pedagojik açıdan değerli bir çalışma olduğu söylenebilir. Dilbilim ve Türkolojiyi bağdaştıran eserlerin kaleme alınması Türkiye'deki dil çalışmaları açısından oldukça önemlidir.

KAYNAKLAR

Eren, Hasan (1998), *Türklük Bilimi Sözlüğü*, Ankara: TDK Yay.

İmer, Kamile vd. (2011), *Dilbilim Sözlüğü*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.

Vardar, Berke (2002), *Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Multilingual.